

Nr 41.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, in-teckningar och andra ärenden; given Stockholms slott den 19 februari 1915.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, in-teckningar och andra ärenden.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF

Berndt Hasselrot.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 2 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden.

Härigenom förordnas, att 2 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden skall erhålla följande ändrade lydelse:

De i 1 § nämnda protokoll skola insändas till hovrätten å landet av den, som hållit ting eller tingssammanträde, vid vilket sådant protokoll förts, inom tre månader från tingets avslutande och i stad av rådstuvurätten för varje månad inom utgången av nästa månad därefter. Försummas det, böte den försumlige, minst en krona femtio öre och högst tre kronor för varje dag protokollen eller något av dem uteblivit. Hovrätten äge, när skäl därtill äro, vid vite förelägga den försumlige att inom viss tid inkomma med felande protokoll; ställer han sig sådant föreläggande till efterrättelse och varder förty ej fälld till vitet, böte enligt vad nu är sagt även för den tid försummelsen efter föreläggandet fortfarit.

Är i fall, då ärende av beskaffenhet att skola i visst protokoll antecknas icke förekommit, anmärkning därom ej gjord såsom i 1 § sägs, gälle i fråga om böter och vitesföreläggande vad i första stycket är stadgat.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
torsdagen den 31 december 1914.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Hasselrot anförde:

»I skrivelse den 4 januari 1912 har riksdagens justitieombudsman fäst uppmärksamheten å vissa brister i gällande lagbestämmelser angående påföljden av domares försumlighet att i rätt tid till vederbörande hovrätt insända protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden. Till stöd för sin ifrågavarande framställning har justitieombudsmannen anført följande:

'Enligt 2 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden åligger det härads-hövding att senast tre månader efter avslutande av varje ting till hovrätten insända de i förordningen avsedda protokoll, vid bot av en krona femtio öre för varje dag han utebliver vare sig med ett av protokollen eller med flera. Rådstuvurätt skall insända ifrågavarande protokoll till hovrätten för var månad, inom utgången av nästa månad, vid lika bot.

Försummelse i förevarande avseende straffas således med böter till belopp av en krona femtio öre om dagen från och med den dag, försummelsen inträdde.

I fråga om den tid, intill vilken dagaboten skall ådömas, är det ju klart, att hovrätten aldrig i det utslag, som på grund av åtal för förelupen försummelse meddelas, kan utdöma böter för längre tid än till och med den dag, målet avgöres.

Däremot plägar hovrätten, då skäl därtill äro för handen, förelägga den försumlige vid vite att inom viss, av hovrätten föresatt tid fullgöra sin plikt.

I och med det hovrätten sålunda, efter att jämlikt ifrågavarande förordning hava ådömt dagabot, stadgat särskilt äventyr i avseende å renovationsskyldighetens fullgörande, anses förordningens bestämmelser vara bragta ur vidare tillämpning. Detta har till följd att vederbörande, som fått vitesföreläggande, saklöst kan dröja med protokollens ingivande ända till sista dagen inom den utsatta fristen.

Enligt min mening innebär det en avsevärd oegentlighet, att en mellantid sålunda finnes, under vilken försummelsen i fråga är straffri. Och denna oegentlighet framträder särskilt i sådana, understundom förekommande fall, då försummelsen har sin orsak däri, att vederbörande underlåtit att behörigen stämpelbelägga köpekontrakt och andra ingivna originalhandlingar och följaktligen kan hava ekonomiskt intresse i att så länge som möjligt uppskjuta renovationsskyldighetens fullgörande.

För min del anser jag för övrigt det kunna ifrågasättas, att det belopp, vartill dagaboten i oförmålda förordning blivit bestämt, icke är tillräckligt högt för att utgöra tillfyllestgörande korrektiv mot missbruk i nyss antydda hänseende.

Med stöd av 19 § i den för riksdagens justitieombudsman gällande instruktion har jag ansett mig böra för Eders Kungl. Maj:t framlägga ovanberörda förhållande till den uppmärksamhet, Eders Kungl. Maj:t kan finna saken förtjäna.

Över den sålunda gjorda framställningen hava utlåtanden avgivits av rikets hovrätter, vilka samtliga tillstyrkt lagstiftningsåtgärder i syfte att undanröja det av justitieombudsmannen anmärkta missförhållandet.

Om en domare, som fått sig vid vite förelagt att inom viss tid fullgöra sin renovationsskyldighet, genom att ställa sig detta föreläggande till efterrättelse kan undandraga sig det i lag stadgade bötesansvaret för försumlighet i nämnda hänseende, och sålunda en åtgärd, som har till syfte att framtinga renovationsskyldighetens fullgörande, tvärtom bereder den försumlige anstånd därmed, innebär detta otvivelaktigt en oegentlighet,

som bör avhjälpas. Enklast torde detta kunna ske genom en bestämmelse, att böter i sådant fall skola ådömas även för den tid försumligheten fortfarande efter föreläggandet. Utdömes vitet, bör däremot naturligtvis icke vid sidan därav gäldas dagabot för samma tid. Med hänsyn därtill att en dagabot av allenast en krona och femtio öre icke under alla förhållanden torde vara tillräckligt hög för att framtvunga felande protokoll, lär det böra överlämnas åt den domstol, som har att döma i målet, att sätta bötesbeloppet högre, när omständigheterna därtill föranleda. Högre dagabot än tre kronor synes dock icke böra ifrågakomma; låter den försumlige sig icke rätta härav, kan ju vite till högre belopp föreläggas och utdömas. Av nu anförda skäl har jag låtit inom justitiedepartementet utarbета ett förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden. I sammanhang härmed har det funnits lämpligt att i detta lagrum införa förtydligande bestämmelser angående den tid, inom vilken sådana protokoll skola ingivas från domsagor, där tingssammanträden hållas enligt förordningen den 17 maj 1872, ävensom beträffande ansvarigheten för renovationsskyldighetens fullgörande i de fall, då ting eller tingssammanträde hållits av annan än den ordinarie häradshövdingen. Även i redaktionellt avseende hava vissa jämkningar vidtagits.»

Departementschefen uppläste härefter berörda lagförslag, av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, och hemställde, att lagrådets utlåtande däröver måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet

Israel Myrberg.

Förslag

till

L a g

om ändrad lydelse av 2 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden.

Härigenom förordnas, att 2 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden skall erhålla följande ändrade lydelse:

De i 1 § nämnda protokoll skola insändas till hovrätten å landet av den, som hållit ting eller tingssammanträde, vid vilket sådant protokoll förts, inom tre månader från tingets avslutande och i stad av rådstuvurätten för varje månad inom utgången av nästa månad därefter. Försummas det, böte den försumlige minst en krona femtio öre och högst tre kronor för varje dag protokollen eller något av dem uteblivit. Hovrätten äge, när skäl därtill äro, vid vite förelägga den försumlige att inom viss tid inkomma med felande protokoll; ställer han sig sådant föreläggande till efterrättelse och varder förty ej fälld till vitet, böte enligt vad nu är sagt även för den tid försummelsen efter föreläggandet fortfarit.

Är i fall, då ärende av beskaffenhet att skola i visst protokoll antecknas icke förekommit, anmärkning därom ej gjord såsom i 1 § sägs, gälle i fråga om böter och vitesföreläggande vad i första stycket är stadgat.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd torsdagen
den 11 februari 1915.*

Närvarande:

Justitieråden BERGMAN,
SJÖGREN,
Regeringsrådet PALMGREN,
Justitierådet DYBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 31 december 1914, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, inhämtas över upprättat förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, in-teckningar och andra ärenden.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av revisionssekreteraren Tore Almén.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet

Erik Ölander.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 19 februari 1915.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Hasselrot anmälde lagrådets den 11 innevarande februari avgivna utlåtande över det den 31 december 1914 till lagrådet remitterade förslaget till lag om ändrad lydelse av 2 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden; och hemställde departementschefen, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen förordna, att till riksdagen skulle avlätas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet
Israel Myrberg